

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravljanje: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Da nas ne zlomi obup!

V novejšem času vidijo mnogi prav uporaben recept za ozdravljenje gospodarske stiske v tem, da bi se zenačile cene kmetijskih pridelkov in industrijskih proizvodov. Na prvi pogled izgleda to res vabljivo. Kako lepo bi bilo, če bi dobili v trgovinah blago za obleke, železnino, sladkor in podobne reči vsaj za pet odstotkov ceneje; živino, mleko, les in podobno bi pa prodajali za nekaj dinarjev ali par dražje. Toda v dejanstvu ne vidimo nikjer uporabe tega recepta, marveč z žalostjo opazujemo, kako se bolezen vedno dalje razvija, bolnik pa vedno bolj hujša. Gospodarska stiska vedno bolj davi kmeta in s propadajočim kmetijskim stanom propada tudi delavski in obrtniški stan. Kupčija z lesom propada, kar je pred našo javnostjo jasno in glasno ugotovilo gospodarsko zborovanje v Ljubljani v nedeljo, 26. januarja.

Še hujše zadeva naše ljudstvo in vso državo kriza v prodaji živine. Saj je število ljudi, ki se peča z živinorejo, tako ogromno, da presega vsako drugo panogo. Kdorkoli ima vsaj nekaj njiv, mora imeti tudi nekaj živine, zakaj brez živine je poljedelstvo nemogoče. Če cenimo število živinorejcev v Jugoslaviji na 80 odstotkov prebivalstva, menda ne bo pretirano. In zato vidimo našo največjo škodo v tem, da so cene naši živini ne samo padle na sramotno nizino, ampak, da so sploh izginile. Za živino nam v mnogih krajih nikdo ničesar več ne ponuja, nikdo za njo ne vpraša. To je taktika naših izbornih organiziranih mesarjev, ki založeni z vsem čakajo na toplem, da pridejo živinorejci sami ponujati živino, da potem lahko diktirajo cene, ki vpijejo do neba. Da je še kmet podoben človeku, je primoran prodati živino za vsako ceno, zakaj od drugod ni denarja.

In industrijski proizvodi!? Kakor kruto roganje slišimo od vseh strani, da se stalno podražuje sladkor, da so n. pr. ključavnice, ki so pred kratkim veljale petnajst Din, sedaj poskočile na dvajset Din, da je blago dražje, da je moka dražja... In denar!? Poznamo denarni zavod, ki je šel pod zaščito in pred kratkim po naredbi v šestih mesecih zbrano svoto izplačeval vlagateljem. Dal je razglasiti, da je svota, ki razmerno odpada na tisoč Din vloge, malenkostna — tri Din —, da se za vlagatelje pod deset tisoč skoraj ne izplača pot, da bi hodili po to — beračijo. Kaj se je zgodilo? Sila je ljudi primorala, da so tvegali tudi dolgo pot za tri ali šest Din samo, da so videli v svojih rokah zopet enkrat denar... To dejstvo pove več nego debele knjige premišljevanj o naši rev-

ščini. Naj nam očitajo, da smo tako ali drugače oblečeni, naj nam zavidajo naše snažne hišice, resnica je, da smo obubožali do zadnje skrajnosti. Če kdo ne verjame, naj pride pogledat teh obupanih obrazov ljudi, ki s tresočimi se prsti pobirajo bore dinarje, imajo pa morebiti tisoče zapisane v svojih knjižicah, a ne morejo priti do svojega težko pridobljenega in z žrtvami prihranjenega denarja.

Tako globoko smo danes v jami. JNS gospoda, katera je — milo rečeno — to globoko jamo pomagala kopati, ki je v njo onemogel padel naš kmetijski stan, pa sedaj hinavsko zavija svoje oči ter se zgraža nad drugimi, zakaj ne napravijo gospodarski krizi takoj konec. Tem ljudem je na ljubljanskem zborovanju krepko odgovoril gradbeni minister dr. Kožulj s temi besedami: »Sedaj pridejo ti ljudje in zahtevajo, naj bo v šestih mesecih popravljen to, kar je bilo pokvarjenega v šestih letih. Leta 1931 sem dne 10. marca govoril v skupščini, toda zastopniki gospodarstva me niso pustili niti ziniti ter so me proglasili, da sem rušilec družabnega reda. Iz političnega kapitala se ne da kovati rešitev. Vi ste hkrati za podraževanje in za svobodo gospodarstva, a proti regulaciji. Tukaj morate razlikovati pojme! Le spomnite se na usodno leto 1932, ko so pri-

čele banke ustavljati izplačila in se vloge niso vračale. Tedaj niste imeli besede za to. Sedaj pa ste začeli po vsej državi iskati krivce in metati krivdo na vse strani, toda niti dela krivde nočete pripisati sebi.«

Sedanja vlada obrača perečim gospodarskim vprašanjem vestno in trajno pažnjo ter se z vso resnobo trudi, da jih reši s primernimi sredstvi. V načrtu ima, kakor je izjavil na ljubljanskem zborovanju minister za šume in rudnike g. Djuro Jankovič, velika javna dela (gradnja železniških prog in cest), ki se začnajo izvajati na področju dravske banovine in ki bodo mnogo pripomogla k ublažitvi nezaposlenosti in k temu, da se z omogočitvijo služba gospodarsko povzdigne naš delovni narod. Z izvedbo javnih del na eni strani, z izboljšanjem cen poljskih pridelkov na drugi strani se bo začelo ozdravljenje našega gospodarstva. Da se naše gospodarstvo poživí, bo kr. vlada, tako je minister Jankovič izrecno poudaril, izdala potrebne ukrepe, da se denarnim ustanovam, kakor n. pr. našim hranilnicam in posojilnicam vrne likvidnost in omogoči pravilno funkcioniranje in vračilo vlog tistim vrlim varčevalcem, ki so s trudom služili in z zaupanjem v denarne zavode nalagali denarje, ki so jih prihranili za tiste dni, ko ne bodo več zmožni dela. K temu izražamo kot pripombo nujno željo: Naj se to čimprej zgodi, da trpečega ljudstva ne zlomi gospodarski obup!



V NAŠI DRŽAVI.

Knez-namestnik Pavle v Londonu. Pogreba angleškega kralja Jurja V. se je udeležil tudi naš knez-namestnik Pavle. Dne 30. januarja je imel knez daljši razgovor z novim angleškim kraljem Edvardom VIII. Knez Pavle je bil na večerji pri angleški kraljici vdovi in na pojedini pri kentskem vojvodu. Dne 31. januarja je sprejel knez Pavle v avdijenco v hiši kentskega vojvode angleškega zunanjega ministra A. Edena.

Triletnica internacije. Pretekli teden so pretekla 3 leta, kar je JNS nasilnost in hudobnost poslala v internacijo voditelje slovenskega ljudstva: 26. januarja gospode dr. Natlačena, dr. Kulovca in dr. Ogrižeka, 28. januarja pa dr. Korošca. Ob tem dogodku so se vzradovale vsa JNS srca. Voditelji te protiljudske in nasilne stranke so zmagoslavno naznanjali svetu: dr. Korošcu je odklenalo za vedno, mi pa bomo večno vladali. Danes pa? Dr. Kramer—

dr. Marušič—Pucelj grizejo trdi kruh opozicije ter v razpoloženju hudega političnega »mačka« iščejo politično-gostoljubne strehe za sebe in svojo proslulo stranko. Dr. Korošec pa je notranji minister, dr. Natlačen ban v Ljubljani. Krivi preroki, ki so napovedovali svojo »večno vladno«, so se zdaj uverili, da so še slabši preroki kot vremenoslovci, o katerih je naš pesnik izjavil, da se naj gredo »soliti«. Prej pa še lahko zapojejo ono znano: Oj, zdaj pa nikdar več, veselje moje preč je, preč.«

Zgražanje na nepravem mestu. Ljubljanski »Glas naroda«, ki je prinesel našo vest o bližnjih občinskih volitvah, se zgraža nad našo pripombo, da so sedanji občinski odbori izvoljeni po večini z nasiljem in goljufijo. Ako misli ta list, da naša pripomba ni resnična, naj to jasno pove. Potem bomo prinesli neizpodbitne dokaze iz naše štajerske ter mu postregli z navedbo števil, ki so bile falzificirane, in oseb, ki so to volilno goljufijo izvršile, ali pa je niso zabranile, kakor bi bila njihova moralna dolžnost. Ako pa ne dvomi nad stvarnostjo naše trditve, kako se potem more zgražati nad našo ugotovitvijo! Zgražati se je treba nad nasilstvom in

goljufijo, ne pa nad tistim, ki tako nasilje in goljufijo po svoji dolžnosti, ki jo ima list napram našemu ljudstvu, objektivno ugotovi. »Glas naroda« deklamira pesem o avtoriteti državnih oblasti, pod kojih nadzorstvom so se volitve vršile. Kaj naj bi sledilo iz te deklamacije? Mar da se niso zgodile nerednosti, nasilje in goljufije pri teh volitvah? Zgodovinsko dejstvo pa je, da so se vršile. Dotičnih oblastnikov ne kompromitiramo mi, sami so se kompromitirali s svojim postopanjem.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Trozveza Francija-Anglija-Rusija. Časopisje celega sveta naglašja, da kujejo v Londonu trozvezo: Francija-Anglija-Rusija. Kralj Edvard VIII. je sprejel na razgovor sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Litvinova in maršala Tuhačevskega. Med Francijo in Rusijo že obstoja pogodba o medsebojnem podpiranju za slučaj nevarnosti in ta pogodba se bo razširila še na Anglijo. Gre za obnovo predvojne trozveze med omenjenimi velesilami, ki bi bila edina sposobna ter dovolj močna, da očuva svetovni mir. Nemški zunanji minister je že prejel iz Londona zagotovilo, da nova trozveza nikakor ni naperjena proti Nemčiji. Nemški zunanji minister je obljubil, da ne bodo Nemci za bodoče ničesar podvzeli, kar bi Francoze vznemirjalo in ogrožalo mir v Evropi. Kot protiuslugo za to obljubo je prejel nemški zunanji minister zagotovilo, da bo dobila Nemčija po končanem sporu med Italijo in Abesinijo en del svojih nekdanjih kolonij v osrednji Afriki.

Odstop grške vlade. Zadnjič smo poročali, kako so izpadle na Grškem parlamentarne volitve. V očigled izidu volitev je odstopila Demerdzisova volilna vlada.

Nenađna smrt grškega generala Kondilisa. Dne 31. januarja krog poldna je zadela srčna kap 56letnega generala Kondilisa, ki je igral zadnja leta v politiki Grčije najvažnejšo vlogo. Bil je neprestano revolucionar. Pri vstopu v politiko je bil republikanec, moral je pogostokrat iz domovine v prognanstvo in slednjič je postal monarhist. Kondilis je bil vodilna osebnost, ki je poklicala zopet na prestol pregnanega kralja Jurja. Ko je kralj pristal na povrat, se je postavil Kondilis sam za regenta do kraljeve vrnitve. Ko se je kralj vrnil, je izločil Kondilisa z vodilnega mesta. Največje razočaranje pa je doživel rajni pri zadnjih volitvah. Prepričan je bil, da bo dobila njegova stranka znatno večino. Dobil je polovico manj mandatov nego Venizelos, katerega je obsodil pred šestimi meseci na smrt, a ga je pomilostil kralj Jurij. Rajni je bil velik prijatelj naše države. Obiskal je Ljubljano, Bled in Beograd.

Nova francoska Sarrautova vlada se je predstavila 29. januarja zbornici. Ministrski predsednik je nastopil pred parlamentom s posebno izjavo, ki je pa bila sprejeta zelo hladno. Glede notrajne politike je Sarraut naglasil v izjavi, da je glavna naloga njegove vlade: razpis novih volitev z zagotovilo svobodnega glasovanja.

Triletnico obstoja Hitlerjevega režima so slavili z velikimi slovesnostmi po celi

Nemčiji 30. januarja. Hitler se je ob tej priliki v posebnem govoru zahvalil svoji stari gardi, ki je pripomogla narodnim socializmom do vladnega krmila.

Mussolini je poročal ministrskemu svetu na seji 30. januarja o italijanskih zmagah v Abesiniji. 50.000 delavcev bo poslala vlada v vzhodno Afriko, da bodo oskrbeli prehrano na frontah tudi v deževni dobi. Ob tej priliki je bilo sprejetih od ministrskega sveta več novih odredb vojaškega in gospodarskega značaja. Vsak italijanski državljani bo dobil posebno legitimacijo glede njegove vojaške

prilike ter izobrazbe. Vse zaloge volne v Italiji bodo rekvirirali za vojaške namene. Najhujši udarec za že izmzgani italijanski narod je bil na tej seji sklep: že obstoječe davčne doklade se zvišajo za 200 odstotkov, da bo lahko država pokrila izdatke za vojno v vzhodni Afriki.

Pomorsko konferenco, katero so pred nedavnim razbili Japonci s svojimi zahtevami po enakopravnosti glede pomorskih sil z Anglijo, so te dni zopet obnovili v Londonu. Obnovljena posvetovanja za omejitev vojnega brodogradstva velesil obetajo baje uspeh.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Petindvajsetletnica dr. Bauerja. Hrvatski metropolit, zagrebški nadškof dr. Bauer je slavil 29. januarja svojo 25 letnico kot škof. Za škofa je bil pred 25 leti posvečen v Rimu. Doba njegovega škofovanja je bila napolnjena z ogromnimi težavami, ki jih je povzročila svetovna vojna in njej sledeči vevlačni povojni čas. Velike naloge so bile stavljenе cerkvi, narodu in državi. Nadškof dr. Bauer se ni umaknil pred nobeno nalogo, koje izvršitev je smatral kot svojo dolžnost. Z vso silo svojega bistrega, globoko izobraženega duha in svoje krepke volje se je lotil rešitve vsakega vprašanja, ki je spadalo v področje njegovega visokega položaja v cerkvi in državi. Nadškof dr. Bauer že nosi 8 križev (16. februarja bo obhajal 80 letnico svojega življenja), pa je še vedno čil in krepak. Naj ga Bog ohrani do skrajne meje človeških let! Ta želja nam Slovencem prihaja tem bolj iz srca, ker se zavedamo, da ga ni zlahka med Hrvati tako velikega prijatelja našega slovenskega naroda, kot je nadškof dr. Bauer.

60letnico je praznoval dne 2. februarja krški škof g. dr. Josip Srebrnič. Jubilar je rodom iz Solkana pri Gorici.

Cirilmetodijsko leto in Slomšek. Jubilejno leto sv. Metoda (1050 letnica njegove smrti) se bo v Sloveniji obhajalo v zvezi s Slomškovim proslavo. V srce našega naroda zapisana težnja po Slomškovim beatifikaciji (proglasitvi za blaženega) bo prišla v tem letu do izraza v molitvah, v cerkvenih in prosvetnih prireditvah. Pri stremljenju za svojim visokim ciljem Slovenci ne bomo ostali osamljeni. Podpirali nas bodo katoliški Hrvati, ki bodo cirilmetodijsko proslavo združevali s Slomškovim. V to svrhu bo »Slomškov družina« izdala Slomškove podobice s hrvatsko molitvijo in tudi posebno. — amatično hrvatsko knjižico. Ta knjižica bo dobro služila za cirilmetodijske in Slomškov prireditve po posameznih hrvatskih dekanijah. Hrvati bodo tudi poslali svoje zastopnike

na Slomškov dneve v Mariboru 28. in 29. junija letošnjega leta. Tudi katoliški Čehi bodo svoje cirilmetodijske prireditve, ki se začnejo že v tem mesecu, združevali s proslavo našega svetniškega Slomška, ki je ustanovitelj Bratovščine Apostolstva sv. Cirila in Metoda. Naše organizacije opozarjamo, da začnejo s pripravami za cirilmetodijsko-Slomškov proslavo.

Zastopnik papeža in Francije. Koncem meseca januarja je odpotoval v Afriko pariški kardinal Verdier. Namenjen je v mesto Dakar, ki leži v francoski zapadni Afriki ob Atlantskem morju. Tamkaj bo posvetil novo prestolno cerkev. To svečanost bo izvršil ne samo kot najvišji francoski cerkveni dostojanstvenik in zastopnik Francije, marveč tudi kot apostolski poslanec papeža Pija XI. V tej vlogi je deležen časti, ki pristojajo vladarjem. Taka čast se mu je že skazala na pariškem kolodvoru, ko se je odpeljal z vlakom! Ko je prišel v znano pomorsko mesto Marsej, je v prelepi cerkvi Marije Varuhinje, ki leži na hribu nad mestom in kamor so prav radi zatekajo mornarji, daroval daritev sv. maže. Nato je šel na ladjo »Chellah«, ki ga bo popeljala v Severno-srednjo Afriko. Ko se je kardinal bližal ladji, so takoj poleg francoske zastave razobesili tudi papeževo. Armađni general in admiral, obdana od raznih cerkvenih in svetnih dostojanstvenikov, sta ga spoštljivo pozdravila in zbrano vojaštvo mu je skazalo vojaško čast. Kardinala spremljajo v Afriko: 12 francoskih škofov, general Giraud in član francoske akademije — najvišjega znanstvenega in kulturnega zavoda — Henrik Bordeaux. Tako častijo Francozi svoje cerkvene dostojanstvenike, osobito ako nastopajo v vlogi papeževega zastopnika.

Duhovne vaje za fante. Vse dobromisleče katoliške fante vabimo na duhovne vaje, ki se bodo vršile v Domu Sreča Jezusovega v Mariboru od 13. do 17. februarja. Začnejo se prvoimenovani dan ob sedmih zvečer. Oskrbnina za vse tri dni znaša 100 Din. Prijave sprejema Lavantinska Katoliška akcija v Mariboru, Koroška 1. Pošljite prijave čimprej, ker je število udeležencev omejeno.

NOVICE

Osebnosti.

Za novega železniškega ravnatelja v Ljubljani je imenovan g. dr. Fatur. Do

sedajni direktor Josip Cugmus pride za pomočnika vrhovnega direktorja državnih železnic v Beogradu.

Pogreb g. župnika Fortunata Končana. Zadnjič smo poročali, da je umrl v Št. Pavlu pri Preboldu tamošnji g. župnik Fortunat Končan. V slovo je govoril pokojnemu v cerkvi braslovski g. dekan K. Presker, ki je opravil tudi pogrebne obrede v sprem-